

כלבי מוביליטי ושמע

קורס הכשרת מאמני כלבי שירות,
שיעור מספר 21

מוגבלות פיזית

🐾 מתאפיינת בקושי תנועתי המשפיע על הניידות ועל השתתפות האדם בפעילויות שונות.

🐾 המקור יכול להיות אורתופדי, ראומטולוגי, נוירולוגי וכו', ומערב את מערכת השלד

🐾 חלק מהמוגבלויות הפיזיות הן מולדות (שיתוק מוחין, תסמונות גנטיות) וחלק נרכשות (קטיעה בעקבות תאונה, פגיעה עצבית, פגיעת ראש, התפרצות מחלה)

שיתוק מוחין

- ❧ מספר מצבים נוירולוגיים מולדים המתרחשים כתוצאה מפגיעה בהתפתחות מוח העובר לפני, במהלך או בסמוך ללידה.
- ❧ הפגיעה נעשית בצרבלום – האזור במוח האחראי לתיאום תנועה.
- ❧ הפגיעה אינה גורמת למוגבלות שכלית אך יכולה לגרום ללקויות וקשיי למידה

שיתוק מוחין

🐾 תתי סוגים:

🐾 עוויתי של מחצית הגוף – משפיע בעיקר על צד אחד של הגוף, קיימת נוקשות שרירים לאורך הגוף ולעיתים עקמת

🐾 עוויתי דו-צדדי של הרגליים – נוקשות שרירים בשתי הרגליים

🐾 אטקסי – גורם לאטקסיה: בעיות בשיווי המשקל וראיית עומק

🐾 דיסקינטי – טונוס לעיתים מוגבר ולעיתים ירוד, גורם להפרעות בדיבור

🐾 עוויתי של ארבע הגפיים – פגיעה משמעותית בכל הגפיים ולעיתים בצוואר. מלווה לעיתים בקשיי למידה בינוניים עד חמורים.

שיתוק מוחין - תסמינים

❧ הסימפטומים מתפתחים בשלוש השנים הראשונות לחיי הילד, לעיתים מגלים את המצב רק עם הופעת הסימפטומים. חומרת הסימפטומים וכמותם משתנה בהתאם לסוג ואופי הפגיעה, ופר אדם.

❧ סימפטומים עיקריים:

❧ קישיון או חולשת שרירים

❧ תנועות גוף אקראיות בלתי רצוניות

❧ בעיות בקואורדינציה

❧ בעיות בשיווי משקל

שיתוק מוחין – תחלואה נלווית

פרכוסים 🐾

ריוור מוגבר או בלתי נשלט 🐾

בעיות בבליעה 🐾

קושי בשליטה על הסוגרים 🐾

פגיעה בראייה 🐾

פגיעה בשמיעה 🐾

עקמת 🐾

עיכוב בגדילה 🐾

קשיי למידה 🐾

קשיי דיבור או הבנה 🐾

הזדקנות מוקדמת 🐾

שיתוק מוחין – התפתחות

❧ שכיחות באוכלוסייה: 0.25% (1 מכל 400 אנשים)

❧ חשד לאבחון: כאשר הילד לא פוגש אבני התפתחות בזמן (זחילה, הליכה, דיבור)

❧ לעיתים, במהלך שלושת החודשים הראשונים לחיים, תאובחן היפוטוניה, ולאחר מכן היפרטוניה

❧ לעיתים נראה העדפה של שימוש בצד אחד של הגוף

שיתוק מוחין עוויתי של חצי גוף

❧ נוקשות בצד ימין או שמאל של הגוף

❧ לרוב תהיה מוגבלת ליד אחת, לפעמים גם הרגל באותו הצד מעורבת

❧ לעיתים עקמת

❧ לעיתים פגיעה בדיבור

❧ במעט מהמקרים, פרכוסים

❧ לרוב לא משפיע על האינטליגנציה

שיתוק מוחין עוויתי דו-צדדי של הרגליים

🐾 נוקשות בשתי הרגליים

🐾 לעיתים קושי בהליכה שמצריך אביזרי ניידות

🐾 לרוב האינטליגנציה והתקשורת תקינות

שיתוק מוחין אטקסי

❧ בעיות בשיווי משקל וראיית עומק

❧ מגושמות

❧ קואורדינציה נמוכה

❧ לעיתים פגיעה במוטוריקה עדינה (כתיבה, ציור, קשירת שרוכים)

❧ לעיתים רעד בידיים בעת תנועה מתוכננת

❧ לרוב האינטליגנציה והתקשורת תקינות

שיתוק מוחין דיסקינטי

❧ הופעה של טונוס מוגבר וטונוס ירוד לסירוגין

❧ תנועות פתאומיות ובלתי נשלטות

❧ פגיעה ביציבה

❧ פגיעה ביכולת לשלוט בלשון ואיברי הדיבור, כולל מיתרי הקול

❧ לעיתים פגיעה באכילה

❧ לרוב לא משפיע על אינטליגנציה

שיתוק מוחין עוויתי של ארבע הגפיים

- ✿ ווריאציה קשה ביותר, נגרמת מנזק נרחב למוח
- ✿ נוקשות חמורה של כל הגפיים, עד לרמה של חוסר יכולת ללכת (גם עם אביזרים)
- ✿ טונוס נמוך של שרירי הצוואר, מונע הרמת ראש
- ✿ קושי בדיבור
- ✿ קשיי למידה בינוניים עד חמורים
- ✿ במקרים רבים, פרכוסים תדירים

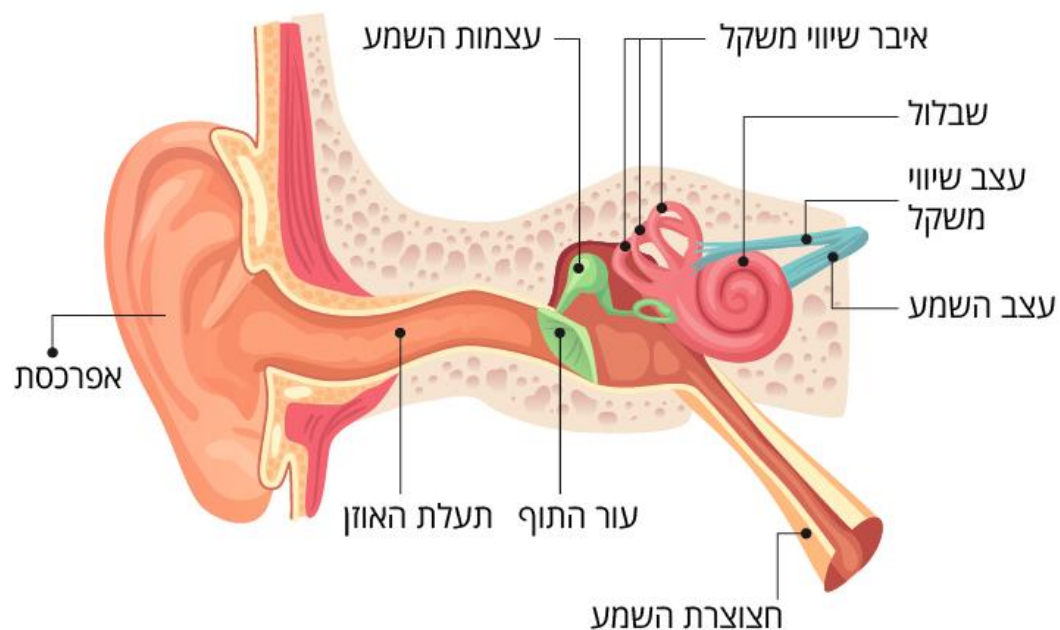
אביזרי ניידות

חירשות

❗ נובעת מפגיעה או ליקוי בעבודתם של איברי האוזן או של האזורים המוחיים

המעבדים שמיעה

חירשות

🐾 שלושה חלקים במבנה האוזן:

🐾 האוזן החיצונית

🐾 האוזן התיכונה

🐾 האוזן הפנימית (שבול)

🐾 גלי הקול מגיעים מחוץ לגוף, עוברים בחלקי האוזן ומגיעים לשבול

🐾 בשבול, נוצרים גירויים חשמליים המועברים אל המוח

חירשות

- ❖ ליקוי שמיעה הולכתי – ההפרעה היא בחלקים החיצוניים של האוזן, בהעברת הצלילים אל האוזן הפנימית. אין פגיעה עצבית או מוחית. (דוגמה: פקק שעווה או נוזלים באוזן)
- ❖ ליקוי שמיעה עצבי – ההפרעה היא באוזן הפנימית, בעצב השמיעה או בנוירונים המעבירים מידע שמיעתי במוח. (דוגמה: תרופות הפוגעות בשמיעה, פגיעה בעור התוף)
- ❖ ליקוי שמיעה גנטי – ההפרעה היא ברמה הגנטית, בהתפתחות לא תקינה של איברי השמיעה או של אזורי השמיעה במוח.

אביזרי שמע

- ❧ מכשיר שמיעה – מותאם ע"י קלינאית תקשורת. ישנם מכשירי שמיעה המגבירים את עוצמת הצליל, וכאלה שמתבססים על הולכת עצם.
- ❧ שתל קוכליארי – אלקטרודות המושתלות בשבלול המחוברות בצד אחד למעבד חיצוני, ובצד השני לתאי העצב השמיעתיים.

שם"י

🐾 שפת הסימנים הישראלית

🐾 זוהי שפה טבעית

🐾 ישנן מספר שפות סימנים בשימוש ברחבי העולם ע"י קהילות חירשים שונות

🐾 האם יש ייתרון בלימוד של שפת הסימנים לילדים עם מכשיר שמיעה או שתל?

קהילת החירשים

🐾 "לא עלינו – אלא איתנו"

🐾 חירשים או כבדי שמיעה במקום "לקויי שמיעה" או אנשים "עם חירשות"

🐾 תרבות עצמאית

🐾 בתי ספר מיוחדים לחירשים או מעורבים, עם דגש על הנגשה לתרבות החירשת

(דוגמה: אוניברסיטת גלאודט)

קהילת החירשים

❧ האם נכון לילד חירש להורים שומעים להיטמע במעגלים הקרובים שלו, או בקהילת החירשים?

❧ האם שימוש בשתל קוכליארי הוא מוסרי?

❧ האם נכון ללמד ילדים חירשים להשתמש בשפה דבורה?

❧ האם חירשים הם בני התרבות שהם נולדו אליה או בני תרבות שונה?